

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA.

№ 1.

15 Stycznia 1921 r.

TREŚĆ:

1. Przepisy Tymczasowe dla Komisyj Dyscyplinarnych I-ej instancji przy urzędach, podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz dla Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Centralnym Zarządzie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych . . . . . 1 str,

PRZEPISY TYMCZASOWE

dla Komisyj Dyscyplinarnych I-ej instancji przy urzędach, podległych M-stwu R. i D. P., oraz dla wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Centralnym Zarządzie Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

A. POSTĘPOWANIE W SPRAWACH DYSCYPLINARNYCH.

I. Przepisy wstępne.

Art. 1. Powołane na mocy art. 33 — 40 „Tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych” z dn. 11 czerwca 1918 r. Wyższa Komisja Dyscyplinarna przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych i Komisje Dyscyplinarne pierwszej instancji przy podległych Ministerstwu Urzędach winny przy stosowaniu wyżej wymienionych przepisów kierować się w postępowaniu dyscyplinarnem następującymi zasadami.

II. Skład Komisyj Dyscyplinarnych.

Art. 2. Każda Komisja Disc. składa się z przewodniczącego, jego zastępcy i potrzebnej ilości członków, mianowanych na okres jednoroczny

przez Ministra Roln. i D. P., o ile chodzi o wyższą Komisję D.—bezpośrednio, o ile zaś chodzi o K. D. I-ej instancji — na wniosek Szefa odnośnego urzędu z pomiędzy urzędników etatowych, pełniących służbę w miejscu siedziby tego urzędu, przy którym Komisję powołano. W razie potrzeby uzupełnia się Komisję przez mianowanie nowych członków na resztę okresu czynności.

Art. 3. Członkowie K. D. przy wykonywaniu swych czynności są niezależni i samodzielni. Członkiem K. D. nie może być pracownik Urzędu Państwowego ukarany dyscyplinarnie, lub też pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej, bądź też karno-sądowej.

Art. 4. Jeżeli przy podległym M-stwu R. i D. P. urzędzie z pewnych względów jest niemożliwe lub bezcelowe powołanie osobnej K. D., Minister Rolnictwa i D. P. poleci rozpatrzenie spraw, dotyczących tego urzędu, istniejącej już Komisji Dysc.; w tym wypadku Szef tego urzędu przedkłada Ministrowi Rolnictwa i D. P. wniosek o mianowaniu dwóch członków K. D. do danej sprawy z grona podwładnych pracowników.

III. Właściwość.

Art. 5. Komisja D. I-ej instancji rozpatruje sprawy, dotyczące wszystkich stałych zaprzysiężonych pracowników, pełniących służbę przy odnośnej władzy, lub przy jednym z podległych jej urzędów, z wyjątkiem urzędników od V (piątego) stopnia służbowego w górę.

Art. 6. Wyższa K. D. rozpatruje sprawy, dotyczące wszystkich stałych zaprzysiężonych pracowników, należących do personelu władzy centralnej, oraz wszystkich urzędników od V (piątego) stopnia służbowego w górę.

Art. 7. Właściwość K. D. określa się według rodzaju służby państwowej i stopnia służbowego, zajmowanego przez podlegającego oskarżeniu pracownika w chwili wdrożenia postępowania dyscyplinarnego.

Fakt uchybienia obowiązkom służbowym i stopień przewinienia służbowego, zarzucanego pracownikowi podczas pełnienia przez niego służby w innym urzędzie, będą rozpatrzone przez K. D. z uwzględnieniem tych przepisów służbowych, którym pracownik podlegał w chwili uchybienia swym obowiązkom.

IV. Komplet dyscyplinarny.

Art. 8. K. D. obradują i orzekają w kompletach, złożonych z przewodniczącego, lub jego zastępcy i czterech członków. Przewodniczący i jeden z członków winni mieć prawnicze wykształcenie. Protokulanta do rozpraw wyznacza władza, przy której powołano Komisję Dysc.

Art. 9. Orzeczenia kompletów K. D. zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący głosuje ostatni.

V. Prokurator dyscyplinarny.

Art. 10. Prokuratora dyscyplinarnego, oraz jego zastępcę wyznacza władza, przy której powołano K. D. z pośród urzędników, o ile to możliwe z wykształceniem prawniczym.

Art. 11. Prokurator dyscyplinarny ma za zadanie przy przeprowadzaniu dochodzenia dyscyplinarnego:

- a) wypowiedzieć się za wdrożeniem postępowania dyscypl. lub za umorzeniem sprawy na mocy szczegółowo umotywowanego wniosku,
- b) czuwać nad należytą obroną interesów służbowych oraz nad wykonaniem przepisów służbowych.

Prokurator disc. ma prawo żądać, aby przed powzięciem każdej uchwały w kwestji nawet incydentalnej K. D. zapytywała go o zdanie.

VI. Obrona.

Art. 12. Pracownik, pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej ma prawo, od chwili otrzymania odpisu orzeczenia przekazującego, przybrać sobie w postępowaniu dyscyplinarnem obrońcę. Na prośbę pracownika, pociągniętego do odpowiedzialności dyscypl., przewodniczący K. D. wyznacza z pośród urzędników urzędu, w którym ten pracownik na służbie się liczy, obrońcę, który nie ma prawa uchylić się od spełnienia tego obowiązku.

Z wyjątkiem tego wypadku obowiązkowej obrony wolno urzędnikowi nie przyjąć na siebie zaproponowanej przez oskarżonego obrony. W żadnym wypadku nie wolno obrońcy z pośród urzędników przyjmować wynagrodzenia za prowadzenie obrony.

Art. 13. Obrońca winien z całą sumiennością, uniezależniając siebie od swego stosunku służbowego do członków Komisji, użyć wszelkich środków prawnych obrony.

B) POSTĘPOWANIE DYSCYPLINARNE.

VII. Wdrożenie.

Art. 14. Szef władzy służbowej, po przeprowadzeniu dochodzenia służbowego, wyjaśniającego fakt uchybienia obowiązkom służbowym, przesyła w drodze urzędowej doniesienie dyscyplinarne właściwej Kom. Disc.

Art 15. K. D. w ciągu najdalej trzech dni po otrzymaniu doniesienia dyscyplinarnego na posiedzeniu zamkniętem, po wysłuchaniu prokuratora disc., orzeka: a) czy należy wdrożyć śledztwo disc., b) czy zwrócić akta sprawy właściwemu szefowi ze wskazaniem braku powodów do wytożenia dochodzenia dyscyplinarnego, c) czy też przekazać akta sprawy władzom sądowo-karnym, o ile zarzucone pracownikowi uchybienie obowiązkom służbowym ma cechy czynu kryminalnego; w tym ostatnim wypadku K. D. niezwłocznie komunikuje właściwemu szefowi o przekazaniu sprawy władzom sądowo-karnym, postępowanie zaś disc. może, według uznania K. D., ulegć zawieszeniu aż do prawomocnego ukończenia postępowania karno-sądowego, wreszcie d) o ile K. D. uzna, że pociągnięty do odpowiedzialności disc. zasługuje tylko na jedną z kar porządkowych, może odstąpić akta szefowi, lub sama wymierzyć karę porządkową.

Za zgodą prokuratora disc. może K. D. postanowić przekazanie sprawy do rozprawy ustnej bez uprzedniego wdrożenia śledztwa przedwstępnego i zastosować art. 45 niniejszych przepisów.

Art. 16. Orzeczenie o wdrożeniu śledztwa dyscyplinarnego winno być doręczone w drodze służbowej pociągniętemu do odpowiedzialności disc. w ciągu dni trzech od dnia orzeczenia.

Przeciw wdrożeniu śledztwa dysc. nie jest dopuszczalny żaden środek prawny. Przeciw orzeczeniu K. D. pierwszej instancji, odrzucającemu wdrożenie lub wymierzającemu karę porządkową, prokurator dysc. może się odwołać w ciągu dni 14 do wyższej K. D..

VIII. Śledztwo.

Art. 17. Po wydaniu orzeczenia o wdrożeniu śledztwa dysc. K. D. odniesie się do szefa władzy, przy której została powołaną, o wyznaczenie jednego lub kilku komisarzy śledczych, ewentualnie z przydanymi mu pomocnikami z pośród podległych mu urzędników, w miarę możliwości, z wykształceniem prawniczym.

Art. 18. Komisarz śledczy nie może należeć do kompletu dysc. Z chwilą ukończenia śledztwa, uznanego przez prokuratora dysc. za kompletne, komisarz śledczy przekazuje mu akta ze swem sprawozdaniem i komunikuje swej władzy służbowej o wykonanem zleceniu.

Art. 19. Do komisarza śledczego należy: a) przesłuchanie pociąganego do odpowiedzialności dysc. pracownika, świadków i rzeczoznawców bez zaprzysiężenia, b) zbadanie wszelkich okoliczności i dowodów, c) uzupełnienie śledztwa na żądanie prokuratora dysc..

Art. 20. Koszty, związane z przesłuchaniem świadków i wynagrodzeniem rzeczoznawców, ponosi Kasa Centralna Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych; jednakowoż w razie wzdania przez K. D. wyroku skazującego, zostanie skazanemu potrąconą z jego poborów służbowych odpowiednia część kosztów powyższych, wywołana przez wezwanie świadków lub wynagrodzenie rzeczoznawców na żądanie skazanego lub jego obrońcy.

IX. Przekazanie i umorzenie.

Art. 21. Po otrzymaniu od komisarza śledczego sprawozdania o dokonanem śledztwie, prokurator dysc. przedkłada sprawę K. D. ze swoim ustnym wnioskiem na posiedzeniu zamkniętem (art. 11 p. a). Po zaprotokółowaniu wniosku prokuratora K. D. orzeka bez udziału stron, albo o przekazaniu sprawy do rozprawy ustnej, albo o jej umorzeniu, względnie przekazaniu sprawy właściwemu szefowi. K. D. może przekazać sprawę do rozprawy ustnej nawet w tym wypadku, gdy prokurator złożył wniosek o umorzeniu. Będzie władną również, o ile uzna to za konieczne, wskazać prokuratorowi na niezbędność uzupełnienia wniosku (art. 11 p. a).

Art. 22. Jeden odpis orzeczenia, przekazującego wraz z listą kompletu orzekającego doręcza się w drodze służbowej w ciągu 3-ch dni oskarżonemu, który ma prawo osobiście lub przez swego obrońcę zapoznać się z aktami sprawy (z wyjątkiem protokołów obrad) oraz zgłaszać w ciągu dni 8 iu od dnia doręczenia orzeczenia wnioski, które rozstrzyga przewodniczący K. D. Drugi odpis otrzymuje prokurator dysc..

Art. 23. Przeciw orzeczeniu przekazującemu niema żadnego odwołania.

X. Rozprawa ustna.

Art. 24. Dzień ustnej rozprawy wyznacza przewodniczący K. D.. O dniu tym zostaje powiadomiony prokurator dysc., oskarżony i jego obrońca,

k którym doręcza się odpis orzeczenia, przekazującego wraz z listą członków kompletu dyscyplinarnego. Świadkowie i rzeczoznawcy otrzymują również wezwania terminowe.

Art. 25. Komisja dyscyplinarna może zażądać osobistego stawienia oskarżonego z zastrzeżeniem, że w razie jego niestawienia się może zapaść orzeczenie zaoczne.

Art. 26. Rozprawa nie jest jawną. Wszelako na żądanie oskarżonego może być przez K. D. dozwolony wstęp na rozprawę jego zaufanym kolegom biurowym w liczbie najwyżej trzech.

Rozprawą kieruje przewodniczący, który odczytuje treść orzeczenia przekazującego, przesłuchuje oskarżonego, wezwanych świadków i rzeczoznawców, odczytuje sprawozdanie dochodzenia śledczego, oraz najważniejszych dokumentów. Przewodniczący przed wysłuchaniem świadków i rzeczoznawców, powołanych z grona pracowników zaprzysiężonych, odwoła się do złożonej przez nich przysięgi służbowej i wyjaśni, że zeznanie przed K. D. winno być złożone z całą sumiennością, jako spełnienie obowiązku służbowego, pod skutkami prawa. Oskarżony i prokurator disc. mogą wypowiadać się co do poszczególnych dowodów w sprawie oraz stawiać pytania świadkom i rzeczoznawcom.

Po ukończeniu w ten sposób postępowania dowodowego K. D. wysłuchuje wywodów prokuratora disc., obrony oskarżonego, jakoteż jego obrońcy.

Oskarżonemu przysługuje ostatnie słowo.

XI. Orzeczenie.

Art. 27. Po wysłuchaniu ostatniego słowa oskarżonego komplet disc. udaje się na naradę tajną, celem wydania orzeczenia.

Art. 28. Orzeczenie winno być oparte na danych, ujawnionych przez śledztwo wstępne, oraz rozprawę ustną, jako wyraz niezależnego przekonania, nie skrepowanego ani wyrokiem uwalniającym sądu karnego w tej samej sprawie, ani wywodami oskarżonego lub jego obrońcy.

Art. 29. Orzeczenie może być albo uwalniające od zarzucanego uchybienia obowiązkom służbowym, albo skazujące na karę dyscyplinarną, bądź porządkową i winno w redakcji pierwotnej (skróconej) być niezwłocznie odczytane przez przewodniczącego na sali obrad.

Art. 30. Orzeczenie w redakcji ostatecznej ma zawierać 1) oznaczenie K. D. z podaniem nazwisk członków kompletu i prokuratora disc., 2) imię i nazwisko, rodzaj i miejsce urzędowania oskarżonego, 3) datę, 4) treść, 5) umotywowanie orzeczenia i 6) określenie kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Art. 31. Odpis umotywowanego orzeczenia zostanie doręczony skazanemu w ciągu 8-miu dni od dnia orzeczenia. Drugi odpis otrzymuje prokurator disc..

Art. 32. Z rozprawy ustnej zostaje spisany protokół, który ma zawierać nazwiska obecnych i przebieg rozpraw w istotnych punktach. Protokół podpisują wszyscy członkowie kompletu dyscyplinarnego.

Art. 33. Jeżeli oskarżony umrze przed uprą womocnieniem się orzeczenia, wówczas postępowanie dyscyplinarne umarza się.

XII. Odwołanie.

Art. 34. Od orzeczeń Komisji dyscyplinarnej I-ej instancji tak oskarżony, jak i prokurator disc. mogą odwołać się do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Rolnictwa i D. P. w kwestji określenia winy lub kary, jakoteż co do zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Art. 35. Odwołanie wnieść należy w ciągu dni 14-tu po doreczeniu odpisu orzeczenia na ręce przewodniczącego K. D. (art. 50), który je przedkłada z aktami sprawy Wyższej K. D. niezwłocznie. Odwołanie odracza wykonanie orzeczenia.

Art. 36. Wyższa K. D. orzeka bez ustnej rozprawy w ciągu 8 dni po otrzymaniu odwołania:

- a) gdy odwołanie jest niedopuszczalne, spóźnione, lub wniesione przez osobę do tego nieuprawnioną,
- b) gdy uzna za niezbędne uzupełnienie śledztwa,
- c) gdy w odwołaniu poruszono tylko kwestję zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego.

W pierwszym wypadku Wyższa Komisja Dyscypl. odrzuca odwołanie, w drugim zwraca akta sprawy Komisji D. I ej instancji w celu uzupełnienia śledztwa.

Jeżeli nie zachodzi żaden z wypadków wyżej wymienionych w pp. a i b, wówczas przewodniczący Wyższej K. D. wyznacza dzień ustnej rozprawy. Do postępowania Wyższej Kom. Disc. stosować się będą analogiczne przepisy o ustnej rozprawie i orzekaniu w K. D. I-ej instancji.

XIII. Wykonanie orzeczenia.

Art. 37. Gdy orzeczenie uprawomocni się, przewodniczący K. D. przesyła właściwemu szefowi odpis umotywowanego orzeczenia celem wykonania kary.

Kary disc. zostaną wpisane do wykazu stanu służby skazanego, a orzeczenie dyscyplinarne w odpisie uwierzytelnionym przechowuje się w aktach osobistych.

XIV. Wznowienie postępowania.

Art. 38. Gdy uprawomocni się orzeczenie uwalniające, czy też takie, którem odrzucono wdrożenie postępowania disc. lub je umorzono nie z powodu śmierci oskarżonego, lub wreszcie, którem nałożono tylko karę porządkową, wówczas na wniosek prokuratora disc. może być wznowione postępowanie disc., o ile ujawnione zostaną nowe okoliczności sprawy, dostatecznie udowadniające winę oskarżonego.

Art. 39. Pracownik, prawomocnie skazany, lub jego prawni spadkobiercy, mogą żądać wznowienia postępowania, o ile złożą nowe dowody, dostatecznie uzasadniające konieczność uwolnienia go od kary dyscyplinarnej, lub nałożenia kary porządkowej, zamiast dyscypl. lub wreszcie zastosowania zamiast kary wydalenia, kary łagodniejszej.

Art. 40. O wznowieniu postępowania dyscyplinarnego, jak również o tem, czy z powodu złożenia wniosku o wznowieniu postępowania należy wstrzymać wykonanie orzeczenia, rozstrzyga bez ustnej rozprawy Komisja Disc., która rozstrzygała w I ej instancji.

Art. 41. Orzeczenie o wznowieniu postępowania dysc. może być zaskarżone do Wyższej K. D. w ciągu dni 14-tu od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 42. Orzeczenie o wznowieniu postępowania znosi o tyle poprzednie orzeczenie, o ile dotyczy tego czynu, co do którego wznowienie ma nastąpić. Wznowienie rozpoczyna się przez wdrożenie śledztwa. Wykonanie kary dyscyplinarnej przez wznowienie wstrzymuje się, o ile nie zostało już wykonane.

Art. 43. Skazany, uznany na mocy wznowionego postępowania ponownie za winnego, nie może ponosić kary surowszej od tej, którą nałożono na niego poprzednim orzeczeniem.

Kara już odcierpiana zalicza się skazanemu.

Na wniosek prokuratora dyscypl. może K. D. orzec bez rozprawy niezwłoczne uwolnienie skazanego od kary, lub zmniejszenie kary.

Art. 44. K. D. określi w orzeczeniu na mocy wznowienia postępowania to, co Skarb Państwa ma zwrócić skazanemu lub jego prawnym spadkobiercom z jego należności służbowych, jeżeli orzeczenie zawiera uwolnienie od kary dyscyplinarnej, umorzenie sprawy lub wreszcie skazanie tylko na karę porządkową, a skazany ucierpiał wskutek nieuzasadnionego należycie orzeczenia.

XV. Zawieszenie w urzędowaniu.

Art. 45. K. D. może w każdej chwili pracownika, przeciwko któremu wdrożono postępowanie karno-sądowe lub dyscyplinarne, zawiesić w urzędowaniu i ograniczyć jego pobory do połowy, o ile nie zostało to już wykonane przez właściwego szefa. Również zawiesi w urzędowaniu pracownika, gdy przeciwko niemu wdrożono postępowanie upadłościowe, lub o pozbawienie własnej woli.

Art. 46. Zawieszenie w urzędowaniu kończy się najpóźniej z chwilą prawomocnego ukończenia postępowania dyscyplinarnego. K. D. jednak może i wcześniej uchylić zawieszenie, o ile odpadną powody zawieszenia.

Art. 47. O nałożeniu, wstrzymaniu lub uchyleniu kary zawieszenia w urzędowaniu K. D. orzeka bez ustnej rozprawy. Orzeczenie to można zaskarżyć do Wyższej K. D. w ciągu dni 14 po doręczeniu zawiadomienia o zapadłym orzeczeniu. Jednakowoż zaskarżenie nie odracza wykonania.

Art. 48. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne umorzono, lub pracownika uwolniono od odpowiedzialności dyscyplinarnej, bądź też skazano go tylko na karę porządkową, lub wreszcie gdy sąd nie uznał go za pozbawionego własnej woli (Art. 45), a pracownik został zawieszony w urzędowaniu, wówczas cały okres zawieszenia pracownika w urzędowaniu wlicza się do czasu jego służby (wysługi lat), a pobory wstrzymane winny mu być wypłacone. O przywróceniu tych uprawnień komunikuje przewodniczący K. D. właściwemu szefowi niezwłocznie po wydaniu przez nią orzeczenia.

XVI. O w e z w a n i a c h.

Art. 49. Wszelkie wezwania, o których mowa w artykułach powyższych, są ważne i powodują bieg terminów, o ile zostały doręczone bezpośrednio interesowanemu, lub jego pełnomocnikowi, bądź wreszcie jego bez-

pośredniemu przełożonemu, a to od dnia, w którym przez tegoż przełożonego stwierdzoną zostanie niemożność doręczenia wezwania z powodu braku adresu.

XVII. O zażaleniach i terminach.

Art. 50. Wszelkie zażalenia na orzeczenia K. D. winny być wnoszone na ręce przewodniczącego tej K. D.. Zażalenia w kwestjach incydentalnych, z wyjątkiem kwestji zawieszenia w urzędowaniu, mogą być wnoszone tylko łącznie z zażaleniem na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy.

Termin do wnoszenia zażalenia nie może być przedłużany. Zaczyna się on z dniem następującym po doręczeniu. Niedziele i dni świąteczne nie wliczają się do terminu, jeżeli przypadają na początek lub koniec terminu. Świątecznymi będą dni uważane za takie przez sądy. Dni biegu pocztowego nie wlicza się do terminu.

XVIII. Przywrócenie do pierwotnego stanu.

Art. 51. Jeżeli pracownik, pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej, złoży na ręce przewodniczącego K. D. I-ej instancji podanie, udowadniające, że okoliczności nie dające się usunąć, uniemożliwiły mu bez jego winy dotrzymać terminu, może K. D. I-ej instancji, po wysłuchaniu opinii prokuratora dyscyplinarnego, przedłożyć sprawę z tą opinią Wyższej K. D., która może przywrócić do pierwotnego stanu. Wyższa Komisja Dysc. w analogicznym wypadku decyduje ponownie ostatecznie.

C) PRZEPISY KOŃCOWE.

XIX.

Art. 52. Wszelkie pisma w sprawach dyscyplinarnych wolne są od opłat skarbowych i stempli.

Art. 53. Wszelkie wątpliwości w postępowaniu dyscyplinarnem Komisje D. mogą rozstrzygać przez analogiczne stosowanie przepisów ustawy procedury karnej.

Art. 54. Przepisy niniejsze wchodzi w życie natychmiast i zachowują moc prawną do chwili wydania odnośnych przepisów o postępowaniu dyscyplinarnem w drodze ustawodawczej.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

J. Poniatowski